

Sygn. akt III CZ 37/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela (przewodniczący)  
SSN Mariusz Łodko (sprawozdawca)  
SSN Tomasz Szanciło

w sprawie z powództwa A. W.

przeciwko W. G.

o zobowiązanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 stycznia 2022 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 20 września 2021 r., sygn. akt V ACa [...]

**oddala zażalenie.**

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z 20 września 2021 r. Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił wniosek powódki o przywrócenie terminu do wniesienia opłaty od skargi kasacyjnej (pkt 1) i odrzucił skargę kasacyjną powódki (pkt 2). Sąd Apelacyjny wskazał, że postanowieniem z 6 sierpnia 2021 r. powódka została zwolniona od opłaty od skargi kasacyjnej ponad kwotę 1 500 zł. Pełnomocnik powódki zapoznał się z postanowieniem 27 sierpnia 2021 r. za pośrednictwem portalu informacyjnego, stosownie do art. 15zzs<sup>9</sup> ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm., dalej: „ustawa COVID-19”). Opłata od skargi kasacyjnej została uiszczona dopiero 15 września 2021 r., zatem na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 2 k.p.c. skargę kasacyjną należało odrzucić jak nieopłaconą w terminie.

Zażalenie na postanowienie wniosła powódka. Zaskarżyła je częściowo, co do punktu drugiego i wniosła o uchylenie postanowienia w zaskarżonym zakresie. Zarzuciła naruszenie art. 398<sup>6</sup> § 2 k.p.c., art. 130 § 1 k.p.c. i art. 131 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 15zzs<sup>9</sup> ust. 2 ustawy COVID-19 w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach cywilnych (art. 15zzs<sup>1</sup> ust. 1 w zw. z art. 15zzs<sup>9</sup> ust. 1 ustawy COVID-19) w braku możliwości wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, sąd doręcza adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu lub Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej pisma sądowe poprzez umieszczenie ich treści w systemie teleinformatycznym służącym udostępnianiu tych pism (Portal Informacyjny). Zgodnie z art. 15zzs<sup>9</sup> ust. 3 ustawy COVID-19, w takim przypadku datą doręczenia jest data zapoznania się przez odbiorcę z pismem umieszczonym w Portalu Informacyjnym. W razie niezapoznania się z pismem uznaje się je za doręczone po upływie 14 dni od dnia umieszczenia pisma w Portalu Informacyjnym. Zgodnie z art. 15zzs<sup>9</sup> ust. 4 ustawy COVID-19

doręczenie pisma za pośrednictwem Portalu Informacyjnego wywołuje skutki procesowe określone w kodeksie postępowania cywilnego właściwe dla doręczenia pisma sądowego.

Artykuł 15zsz<sup>9</sup> ustawy COVID-19, wprowadzający nowy sposób doręczenia pism sądowych pełnomocnikom stron został dodany ustawą z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r., poz. 1090 ze zm.) i wszedł w życie 14 dni po opublikowaniu tej ustawy, tj. 3 lipca 2021 r. (zob. art. 7 tej ustawy). Przepis ten przewiduje dwa wyjątki od obligatoryjnego doręczania pełnomocnikom stron (adwokatów, radców prawnym, rzeczników patentowych, Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej) pism sądowych za pośrednictwem Portalu Informacyjnego. Pierwszy dotyczy pism podlegających doręczeniu wraz z odpisami pism procesowych stron lub innymi dokumentami nie pochodzącymi od sądu (art. 15 zsz<sup>9</sup> ust. 2 zd. 2 ustawy COVID-19). Drugi uzasadnia zarządzenie przewodniczącego o odstąpieniu od takiego sposobu doręczenia pisma w sytuacji, gdy doręczenie jest niemożliwe ze względu na charakter pisma (art. 15 zsz<sup>9</sup> ust. 5 ustawy COVID-19).

Na podstawie art. 15zsz<sup>9</sup> ustawy COVID-19 dokonano ustawowej modyfikacji zasad doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym (art. 131 k.p.c.) w ograniczonym podmiotowo zakresie stosowania, przez udostępnienie tych pism profesjonalnym pełnomocnikom stron na Portalu Informacyjnym sądu w celu ich pobrania. Skarżąca, poza powołaniem zarzutu naruszenia art. 131 k.p.c. nie wskazała, dlaczego zastosowany powinien być tryb doręczenia za pośrednictwem operatora pocztowego. Nieuzasadnione są też jej twierdzenia o nieprecyzyjnym i niejasnym brzmieniu art. 15zsz<sup>9</sup> ustawy COVID-19, zatem już z tego względu zarzut naruszenia art. 131 k.p.c. jest chybiony. Ustawodawca, wprowadzając art. 15zsz<sup>9</sup> ustawy COVID-19, w istocie zastąpił doręczenie sądowe udostępnieniem pism sądowych w celu pobrania. Sąd, umieszczając pismo w Portalu Informacyjnym, w rzeczywistości go nie doręcza, lecz udostępnia je pełnomocnikowi profesjonalnemu w celu pobrania. Pełnomocnik zaś ma obowiązek pobrania pisma (zapoznania się z jego treścią) w dowolnym dniu i o dowolnej porze.

Treść art. 15zzs<sup>9</sup> ust. 2 ustawy COVID-19 również nie pozostawia wątpliwości, że przedmiotem doręczenia za pośrednictwem Portalu Informacyjnego objęte są wyłącznie pisma pochodzące od sądu, w więc takie których autorem jest sąd. Informacja o doręczeniu w ten sposób postanowienia Sądu drugiej instancji w przedmiocie zwolnienia od kosztów nie nasuwa wątpliwości, czy przedmiotem doręczenia wraz z tym postanowieniem były także inne pisma, w tym niepochodzące od sądu. W takim wypadku oczekiwanie pełnomocnika powódki na doręczenie postanowienia również za pośrednictwem poczty było nieuzasadnione.

Zwrócić uwagę należy, że na podstawie art. 15zzs<sup>9</sup> ustawy COVID-19, umieszczenie treści pisma sądowego na Portalu Informacyjnym stanowi obligatoryjny sposób doręczania takich pism, ze skutkiem procesowym właściwym dla doręczenia pisma sądowego. Doręczenie pism sądowych po wejściu w życie tego przepisu nie było również uzależnione od opatrzenia informacją, jaki jest skutek niepobrania pisma, który wynika wyraźnie z brzmienia art. 15zzs<sup>9</sup> ust. 4 ustawy COVID-19. W konsekwencji, doręczenie pisma sądowego w inny sposób niż przez umieszczenie jego treści na Portalu Informacyjnym wymagało zarządzenia o odstąpieniu od takiego sposobu doręczenia, wydanego w konkretnej sprawie i okolicznościach uzasadniających doręczenie pisma za pośrednictwem operatora pocztowego. W sprawie nie wydano zarządzenia o odstąpieniu doręczania postanowienia za pośrednictwem Portalu Informacyjnego, zaś przedmiotem doręczenia było wyłącznie pismo pochodzące od sądu (postanowienie). Z tego względu chybione są rozważania skarżącej i odniesienie do wielokrotnego doręczanie kilku pism w jednej przesyłce.

Na podstawie art. 15zzs<sup>9</sup> ust. 3 ustawy COVID-19 datą doręczenia jest data zapoznania się przez odbiorcę z pismem umieszczonym w Portalu Informacyjnym. W wypadku zaniechania obowiązku zapoznania się z pismem w ciągu 14 dni od dnia umieszczenia pisma w tym Portalu następuje fikcja doręczenia, podobnie jak ma to miejsce przy doręczeniu pocztowym, z tą jednak różnicą, że w przypadku doręczenia pocztowego i zwrotu pisma do sądu pełnomocnik nie ma możliwości zapoznania się z jego treścią. Inaczej jest w przypadku umieszczenia pisma sądowego w Portalu Informacyjnym. Mimo powstania skutku doręczenia, pełnomocnik w dalszym ciągu może zapoznać się z jego treścią. Pobranie treści

pisma po upływie 14-dniowego terminu ma wyłącznie skutek informacyjny i pozostaje bez wpływu na rozpoczęcie biegu terminu do dokonania czynności procesowej, skoro taki sposób doręczenia postanowienia wywołuje skutki procesowe określone w kodeksie postępowania cywilnego właściwe dla doręczenia. Zastępujący skarżącą pełnomocnik procesowy w zażaleniu nie zaprzeczył, że zapoznał się z treścią postanowienia z 6 sierpnia 2021 r., umieszczonego na Portalu Informacyjnym Sądu dnia 12 sierpnia 2021 r. W poglądach orzeczniczych Sądu Najwyższego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów - zasada prawna - z 16 marca 2017 r., III CZP 82/16, OSNC 2017, nr 7-8, poz. 75) przyjmuje się, że w razie wniesienia przez stronę zastępowaną przez profesjonalnego pełnomocnika skargi kasacyjnej, od której pobiera się opłatę stałą lub stosunkową, sąd drugiej instancji, po doręczeniu postanowienia oddalającego w całości lub w części wniosek o zwolnienie skarżącego od kosztów sądowych oraz bezskutecznym upływie terminu przewidzianego w art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2021, poz. 2257 – dalej: „KSCU”) odrzuca skargę kasacyjną. Tygodniowy termin do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej (art. 112 ust. 3 KSCU) rozpoczyna bieg od daty doręczenia postanowienia, ustalonej na podstawie art. 15<sup>zzs</sup> ust. 3 ustawy COVID-19. Opłacenie skargi kasacyjnej dopiero 15 września 2021 r. nastąpiło z naruszeniem art. 112 ust. 3 KSCU.

Nietrafny jest zatem zarzut skarżącej, że Sąd drugiej instancji, po częściowym oddaleniu zawartego w skardze kasacyjnej wniosku o zwolnienie powódki od opłaty stosunkowej od skargi, powinien wezwać jej pełnomocnika do uiszczenia opłaty, a odrzucenie skargi kasacyjnej było co najmniej przedwczesne. Obowiązek wezwania strony do opłacenia złożonego pisma z zastosowaniem art. 130 k.p.c., przewidziany w art. 112 ust. 2 KSCU, zgodnie z art. 112 ust. 3 KSCU nie stosuje się, jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia zostało wniesione przez profesjonalnego pełnomocnika (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 maja 2017 r., III CZ 30/16). Z tych względów zarzut naruszenia art. 130 § 1 k.p.c. oraz art. 398<sup>6</sup> § 2 k.p.c. nie mógł odnieść skutku.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398<sup>14</sup> w związku z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c.

a.s.